

Huvudman

Alvesta kommun
utbildning@alvesta.se

Beslut

Datum 2025-05-28

Dnr SI 2025:674

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hagaskolan i Alvesta kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Alvesta kommun att senast den **14 november 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning om särskilt stöd samt anmälan om kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Alvesta kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Alvesta kommun ska vidta följande åtgärder

Utredning om särskilt stöd

- Se till att rektorn, för varje anmälan om behov av särskilt stöd som kommer in till rektorn, startar en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som kommit in till rektorn under perioden den 28 maj 2025 till och med den 7 november 2025 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Anmälan om kränkande behandling

- Se till att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som kommit in till rektorn under perioden den 28 maj 2025 till och med den 7 november 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av åtgärder (6 kap. 10 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser skolans arbete med frånvaro och tillgång till elevhälsa

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:674) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Hagaskolan i Alvesta kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hagaskolan följer gällande bestämmelser om särskilt stöd, anmälan och utredning vid kränkande behandling, frånvaro samt tillgång till elevhälsa.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektor, samt genom lektionsobservationer och verksamhetsobservationer den 3–4 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, åtgärdsprogram, förteckning över elevfrånvaro och frånvaroutredningar, kommungemensam plan för trygghet och studiero, förteckning över kränkingsanmälningar och utredningar av kränkingsanmälningar. Huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av särskilt stöd

Lärare uppger att om de befäror att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att nå de betygskriterier som minst ska uppnås gör de en anmälan om behov av särskilt stöd. Detta kan, enligt lärare, representanter för elevhälsan och rektorn, göras antingen genom en blankett eller genom att eleven lyfts på möten med elevhälsan och rektorn.

Utredning om behov av särskilt stöd

Av skolans elevhälsoplan framgår att "Om anpassningarna inte är tillräckliga ska detta anmälas till elevhälsa och rektor. Rektor *kan* då besluta att inleda en pedagogisk utredning för att utreda behovet av särskilt stöd."

På frågan om det alltid startas en utredning om behov av särskilt stöd efter att en anmälan gjorts svarar flera lärare nej. Lärare uppger att ärendet kan "bollas tillbaka" till lärare för att de först ska testa fler eller andra extra anpassningar. Även representanter för elevhälsan uppger att skolan kan testa vissa åtgärder först för att se om de fungerar innan en utredning om särskilt stöd startar. Rektorn bekräftar i intervju och kompletterande svar att det, efter att en anmälan gjorts, i vissa fall kan finnas skäl att testa fler extra anpassningar innan en utredning startas.

Samråd med elevhälsan

I intervju uppger representanter för elevhälsan att utredningar om särskilt stöd genomförs av ansvarig speciallärare i samverkan med undervisande lärare och vårdnadshavare. I de flesta ärenden är det specialläraren som skriver själva utredningen, ibland i samverkan med specialpedagog. Representanterna uppger vidare att specialläraren inhämtar underlag från arbetslaget och undervisande lärare.

Åtgärdsprogram

Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det är rektorn som fattar beslut om åtgärdsprogram alternativt beslut att inte upprätta åtgärdsprogram. Det framgår vidare att elever och vårdnadshavare får information om innehållet i beslutet och om rätten att överklaga samt att eleverna får det stöd som framgår av deras respektive åtgärdsprogram. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår elevens behov av stöd och åtgärder. Det framgår även när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas samt vem som är

ansvarig för uppföljning och utvärdering. Det framgår också att både elev och vårdnadshavare har medverkat i utarbetandet av åtgärdsprogrammet. Åtgärdsprogrammen innehåller även en överklagandehänvisning.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 3 kap. 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet om det inte är uppenbart obehövt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till (29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen [2017:900]).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Hagaskolans arbete med särskilt stöd inte uppfyller författningarnas krav i alla delar. Av Skolinspektionens utredning framgår att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds när en anmälan har gjorts om att elever, trots extra anpassningar, riskerar att inte nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Skälet uppges vara att elevhälsan och rektorn kan göra bedömningen att det ibland kan finnas andra eller fler extra anpassningar att prova för eleven innan en utredning startas. En rektor är skyldig att starta en utredning efter en anmälan om särskilt stöd

och efter varje utredning fatta beslut om huruvida ett åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. En rektor kan alltså inte underlåta att starta en utredning för de elever som skolans personal anmält behöver få sitt stödbehov utrett för att i stället sätta in andra extra anpassningar. En sådan utredning kan dock visa att det inte finns något behov av särskilt stöd och det kan då bli aktuellt att sätta in andra extra anpassningar. Att rektor inte alltid startar en utredning efter en anmälan om särskilt stöd är en brist.

Av Skolinspektionens utredning framkommer inte annat än att verksamheten vid Hagaskolan uppfyller författningarnas krav avseende anmälan om behov av särskilt stöd, samråd med elevhälsan vid utredningar om särskilt stöd, rektorns beslut om åtgärdsprogram respektive beslut att inte upprätta åtgärdsprogram samt att upprättade åtgärdsprogram är formellt riktiga och att särskilt stöd ges i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Anmälan och utredning av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever framgår att det ibland är slagsmål i korridorerna och att vissa elever kommenterar andras utseende. Elever uppger vidare att lärare endast anmäler kränkande behandling om det har hänt något väldigt allvarligt. Enligt flera elever har det förekommit många bråk på skolan där de vuxna inte har gjort någon kränkingsanmälan. Elever uppger vidare att de vuxna inte anmäler om en elev blir mobbad eller om en elev säger något fult eller dumt till en annan elev utan det är först om det blir slagsmål och lärarna ser slagsmålet som de kanske gör en anmälan.

Av intervju med såväl lärare som representanter för elevhälsan framgår att all personal inte anmäler när en elev kan ha utsatts för kränkande behandling och att detta beror på att personalen inte hinner.

Representanter för elevhälsan och rektor uppger att skolans rutin är att alla kränkningar ska anmälas men att denna rutin inte efterlevs och att fler anmälningar borde göras. Lärare uppger att grövre kränkningar och större händelser anmäls men att mindre händelser och verbala kränkningar inte alltid anmäls.

Samtliga intervjugrupper uppger att kränkingsanmälningar görs i ett digitalt system och enligt rektor får både rektor och huvudmannen kännedom om de anmälningar som görs i det digitala systemet.

Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektor framgår vidare att de kränkingsanmälningar som upprättas utreds och att åtgärder sätts in för att få kränkningarna att upphöra. Vid behov sker samverkan med externa aktörer. Skolinspektionen har tagit del av fem kränkingsärenden. Av dokumentationen framgår att omständigheterna

kring de uppgivna kränkningarna har utretts och att åtgärder har satts in vid behov.

Rättslig reglering

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen (6 kap. 10 § första stycket skollagen).

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § första stycket skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller anmälan av kränkande behandling. Av Skolinspektionens utredning framgår att eventuella kränkningar inte alltid anmäls till rektorn på grund av tidsbrist. Utredningen visar att kränkningar av en viss allvarlighetsgrad som regel anmäls, medan händelser som uppfattas som mindre allvarliga och verbala kränkningar inte alltid anmäls. Detta är en brist.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende utredning av och åtgärder vid kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Alvesta kommuns verksamhet vid Hagaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning om särskilt stöd samt anmälan om kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Alvesta kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Information till vårdnadshavare vid elevs frånvaro

Av intervju med lärare framgår att samtliga lärare kontrollerar närvaron vid varje lektion. Av intervju med rektorn framgår vidare att vårdnadshavare informeras via e-post om all frånvaro som inte är anmäld.

Utredning och åtgärder vid frånvaro

Såväl lärare som representanter för elevhälsan och rektorn uppger att elevers frånvaro utreds både när det gäller upprepad och längre frånvaro och att skolan har en rutin för detta. I ett första steg tas en kontakt med hemmet för att ta reda på orsaken till frånvaron. Vid upprepad frånvaro är nästa steg att genomföra samtal med elev och vårdnadshavare för att utreda frånvaron. I dessa första steg är det mentorer, lärare och speciallärare som är ansvariga. Vid fortsatt frånvaro involveras elevhälsan och en skolsocial utredning genomförs. Rektorn uppger att en utredning om frånvaro även kan göras inom ramen för en utredning om behov av särskilt stöd. Representant för elevhälsan uppger vidare att kommunen har ett närvaroteam som arbetar aktivt med att öka elevers närvaro. Om en elev har en hög frånvaro kan närvaroteamet kopplas in och göra en egen utredning av frånvaron. Genom frånvaroteamet sker även samverkan med externa aktörer, bland annat socialtjänsten.

Skolinspektionen har tagit del av tre frånvaroutredningar. Utredningarna har genomförts av kuratorn. I utredningarna har elev och vårdnadshavare medverkat. Utredningarna innehåller en analys av frånvaron och en redogörelse för de insatser som ges och vilka ytterligare åtgärder som behövs. Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att de åtgärder som identifieras också sätts in.

Rättslig reglering

Om en elev i bland annat grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § fjärde stycket skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt.

Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten vid Hagaskolan uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med representanter för elevhälsan framgår att elevhälsan består av skolsköterska, specialpedagog, speciallärare och kurator. Skolan har även tillgång till skolläkare och skolpsykolog. Det framgår vidare av intervju med representanter för elevhälsan och rektorn att kuratorn på skolan slutade veckan innan Skolinspektionens besök och att en ny kurator kommer att tillträda till påsk. Representanter för elevhälsan uppger att tillgången till specialpedagog är för liten och att speciallärare får göra en del av specialpedagogernas arbete såsom utredningar om särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram. Detta får till följd att speciallärarna inte hinner vara så mycket i verksamheten som de hade önskat. Även lärare uppger att tillgången är tillräcklig för de utredningar som ska genomföras men att det hade varit önskvärt med en större tillgång till speciallärare som kan arbeta med eleverna i klassrummen. Rektorn uppger att elevhälsan ska utökas med ytterligare en specialpedagog och att rekryteringen pågår. Detta kommer, enligt rektorn, att möjliggöra för speciallärarna att ägna sig mer åt praktiskt arbete.

Rättslig reglering

För eleverna i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap 25 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten vid Hagaskolan uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del

X Anna Thuröe

Anna Thuröe

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Thuröe

Utredare Markus Brännström har varit föredragande i ärendet. I ärendets handläggning har även utredarna Jenny Åkesson och Gustav Nilsson medverkat.